

nemške pogodbe, je Beck rekel, da je Poljska vedno vestno izpolnjevala ta sporazum tudi v najbolj kritičnih časih. Ta sporazum pa je izgubil svoj pravi značaj v trenutku, ko so se pojavile težnje od strani nemškega rajha, da bi se sporazum tolmačil v takem smislu, ki bi omejeval svobodo poljske politike in stavljaj nove zahteve, ki se ne bi dale spraviti v sklad z neodvisnostjo, nedotakljivostjo in častjo Poljske in z njenimi življenjskimi interesi. Kar se tiče mesta Gdanska, ki ga Nemčija zahteva zase, si ni njegove svobode izmislila šele verzajska pogodba, marveč je to pojav, ki obstoji že več stoletij. Svobodno mesto Gdansk je sad pravega tolmačenja poljskih in nemških interesov. Nemški trgovci v Gdanku so zagotovili razvoj in blagostanje mesta, za kar se je zahvaliti tudi poljski prekomorski trgovini. Mesto leži ob izlivu v morje edine poljske velike reke (Visle). Poljska se je vedno držala ter se tudi še zdaj drži pravic in koristi svoje pomorske trgovine in pomor-

ske politike v Gdanku. Kar se tiče tako zvanega poljskega koridorja (hodnika) k morju, je Beck nastopil proti temu, da se ta kos zemlje imenuje koridor; ti kraji se imenujejo Pomorjanska vojvodina, so naseljeni od Slovanov, v teh krajih živi zelo majhen odstotek Nemcev. Kar se tiče vprašanja Gdanska in železniškega prometa preko Pomorjanske, gre za enostranske koncesije, ki jih nemška vlada zahteva od Poljske, ki nima nobenega razloga, da bi omejevala svojo suverenost (vrhovno oblast) na lastni zemlji. G. kancler Nemčije je predlagal v svojem govoru kot žrtev s svoje strani priznanje in končno sprejetje meje med Poljsko in Nemčijo, ki nam itak gre. Pogajanja med Poljsko in Nemčijo so možna, če je rajh navdahnjen miroljubnih teženj ter se bo posluževal miroljubnih metod. Poljska ne bo nikdar Slovaška. Za Poljake ne obstoja pojem miru za vsako ceno. V življenju narodov in držav je samo ena stvar, ki jo je treba ohraniti za vsako ceno — to je čast.

stopanje obeh velesil na Sredozemlju za primer izbruha kake nevarnosti.

Sovjetski komisar za zunanje zadeve odstopil. Največjo pozornost je vzbudil odstop sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova. Litvinov je bil sovjetski zunanji minister od leta 1930, ko je nasledil pred leti umrlega Čičerina. Litvinov naslednik je postal predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov, ki bo vodil tudi zunanje zadeve.

Angleški kraljevski par na poti v Ameriko. Angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta sta se odpeljala dne 6. maja na obisk v Kanado in Združene države. Z doma bosta skoraj pet tednov. Povsod po Ameriki pripravljajo kraljevskemu paru najbolj svečani sprejem. Visoka gosta se bosta prepeljala preko Oceana na ladji »Empres of Australia«, katero spremlja le nekaj manjših vojnih ladij.

Znatna pomnožitev angleške vojne mornarice. V minulem tednu so spustili na Angleškem v morje najhitrejšo 35.000-tonsko bojno ladjo »Princ of Wales«. Ob tej priliki je zvedel svet, da bo ojačeno angleško vojno brodogradništvo za 120 edinic s skupno tonažo 950.000 ton.

Angleški vojaški zakon uveljavljen za enkrat za tri leta. Zadnjič smo poročali, da sta obe angleški zbornici sprejeli zakon o obvezni vojaški službi. Novi zakon je že stopil v veljavo zaenkrat za tri leta, a se lahko podaljša od leta do leta. Po novem zakonu bo znašal šestmesečni kadroški rok za vse zdravniško sposobne mladeniče med 20. in 21. letom. Po odsluženih šestih mesecih bo angleški vojak za dobo treh in pol let pripadal pomožnim edinicam ali pa bo dodeljen rezervi. Delodajalci so dolžni sprejeti delavca po odsluženem vojaškem roku nazaj v službo pod istimi pogoji, kakor jih je imel vojak pred odhodom v vojsko. Vojni minister se pooblašča, da zadrži gotov odstotek vojakov, ki so končali šestmesečni rok, še naprej v pomožnih edinicah. Ministrstvo za mornarico ima pooblastilo, da osnuje posebne rezerve, katerim bodo dodeljeni vojaki, ki so končali šestmesečni tečaj.

Strahovito bombardiranje kitajskega mesta Čungking. Iz japonske-kitajske vojne so javili v minulem tednu strahoviti zračni napad japonskih litalcev na kitajsko mesto Čungking, katerega so bombe popolnoma razdejale. Japonci so bombardirali tudi nemški in angleški konzulat in so nastali siloviti požari v vseh mestnih okrajih. Od bomb je bilo ubitih in ranjenih 5000 ljudi. Japonci izjavljajo, da bodo bombardiranja po zgledu na Čungking nadaljevali na vse vojaško važnejše točke.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Katoliška cerkev v naši državi postala lastnica verskega sklada. Pravosodni minister je podpisal uredbo o prenosu verskih zakladov katoliške cerkve v naši državi v lastništvo in upravo katoliške cerkve. Uredba je stopila koj po objavi v veljavo.

Nekatere izpremembe k uredbi o invalidskih podporah je izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje. Dopolnila omogočajo naknadno prijavo za tiste invalide, ki iz kakršnih koli razlogov niso predložili svojih prijav do 31. marca letos. Ti invalidi se lahko prijavijo do 31. decembra letos. Dalje določajo nova dopolnila, da se v novo uredbo prevedejo tudi tisti invalidi, ki so dobili svoje podpore po invalidskem zakonu iz leta 1925, pa jih leta 1929 niso na novo prevedli. Takim invalidom se krivica popravlja in bodo dobili povrnjeno razliko za čas od 1. januarja 1929 do 31. marca 1939, če je razlika v njihovo korist. Če bi pa po novi uredbi dobili manjšo invalidnino, se višek, ki so ga dobili, ne bo izterjal za nazaj. Takih invalidov je okrog 5000 v državi. Vse te izpremembe pa ne smejo preseči proračunsko določenih zneskov, ki so namenjeni za podpore invalidom.

V DRUGIH DRŽAVAH

Romunski zunanji minister na obisku malodane vseh prestolnic v Evropi. Romunski zunanji minister Gafencu je porabil drugo polovico aprila in prve dni maja za obisk skoraj vseh prestolnih mest evropskih velesil. Mudil se je par dni v razgovorih z vodilnimi politikami v Berlinu, v Bruslju, Londonu, Parizu in končno v Rimu. V Rimu se je Gafencu po političnih razgovorih z Mussolinijem in zunanjim ministrom grofom Cianom poklonil papežu Piju XII. Po avdienci je obiskal kardinala državnega tajnika msgr. Magliona. Zastopnik Romunije je prejel visoko papeževo odlikovanje. Iz Rima se je vračal proti koncu minulega tedna Gafencu preko Beograda v Bukarešto. V naši prestolnici se je pomudil romunski zuna-

nji minister nekoliko pri našem zunanjem ministru, ker so obiski romunskih zunanjih ministrov jugoslovanski vladi postali običaj.

Madžarski obisk v Berlinu. Madžarski ministrski predsednik grof Teleky in zunanji minister sta zaključila 2. maja svoj berlinski obisk. Po uradnih poročilih sta imela zastopnika Madžarske uspešne ter prijateljsko prisrčne razgovore s kanclerjem Hitlerjem, zunanjim ministrom Ribbentropom, maršalom Göringom in Hitlerjevimi namestnikom Hessom.

Poslanska zbornica na Madžarskem razpuščena. V madžarskem parlamentu je bil 4. maja prečitan ukaz regenta Horthyja, s katerim se razpušča sedanja poslanska zbornica, ker je potekla doba, za katero je bila izvoljena. Nove volitve bodo proti koncu maja.

Poveljnik nemške kopne vojske v Rimu in v Tripolitani. Vrhovni poveljnik nemške kopne vojske general Brauchitsch se je pripeljal koncem aprila s spremstvom vojaških svetovalcev v Rim. Nemški poveljnik je bil pri italijanskem kralju in cesarju in se je dolgo razgovarjal z Mussolinijem. Prvega maja se je odpeljal v letalu iz Rima v italijansko severnoafriško kolonijo Tripolis, kjer je imel važne sestanke z maršalom Balbom. Iz Tripolitani se je vrnil general zopet v Rim na posvet z italijanskim maršalom Badogliom in admiralom Cavagnarijem. Italijansko-nemški posveti se nanašajo na skupno na-

Kako pišejo ...

»Domovina« hoče ostati zvesta svojim tradicijam (izročilom) lažnivega liberalizma in jalovega naprednjaštva. To kaže v vsakem poskusu ocenjevanja dogodkov dnevne politike, zlasti pa v svojih tako zvanih prosvetnih stremljenjih. Misli namreč, da je tudi ona poklicana k temu, da širi prosveto med ljudstvom. Za naše ljudstvo pa bi bilo stokrat bolje, ako bi »Domovina« med njim ustavila izvrševanje svoje »kulturne« naloge. Njen kulturni

program namreč obstoja v objavljanju iz tujine vzetih kriminalnih romanov in po-vesti. Komaj odcvete taka kulturna cvetka na »Domovinih« gredah, že je vsajena druga in tej sledi tretja. Sad pa, ki ga rodijo takšne kulturne cvetke, se da presoditi po tem, da med mladino surovost in podivjanost ne pojema, temveč narašča ter da se je med njo zločinstvo strahotno razmahnilo. Da pa pride med na-

nizovanje kriminalnih dejanj in opisov tuči nekoliko spremembe, uvršča »Domovina« v svoje predale tudi opise laži-svobodomiselne strankarske zagrizenosti, ki se izživlja v proticerkvenem hujskanju in protifarški gonji. Pravečata kranjska politična strankarska zagrizenost, kakor se je bila razbohotila pred svetovno vojno! Kaj hoče »Domovina« doseči s prikazom izrodov političnega predvojnega liberalizma? Hoče-li ljudstvu omrziti podobo v

javnosti delujočega slovenskega duhovnika? Ta namen se ne bo dal uresničiti, ker ima naše ljudstvo za oceno duhovniškega delovanja druga merila, kot jih ima zastareli in ohromeli politični liberalizem. Morda pa spada objavljjanje takšnih povesti v okvir programa o narodni koncentraciji, ki o njem zadnji čas tako vneto besedičijo krogi, katerim je »Domovina« prav blizu?!

Po krščanskem svetu

Poljski škofje so naslovili koncem preteklega meseca s svojega zborovanja v Varšavi pod predsedstvom kardinala Hlonda pastirsko pismo na poljski narod. V tem pismu, ki v njem dajejo podrobna navodila za molitve, prireditve in pobožnosti, v mesecu maju, razpravljajo na stvaren in odločen način o sedanjih mednarodnih razmerah in o ukrepih, ki so radi njih potrebni. Poljska, ki ljubi mir, je stala pred nujnostjo, da izpopolni vsa sredstva svoje obrambe. Ker so se omajale moralne sile v razmerju meddržavnih zadev, je močna vojska ostala edino jamstvo miru. Priprave za oboroženo obrambo so pretresle vso republiko. Okrog zmagovite vojske se je zbral ves narod kakor še nikdar. Prej niso dali za vojsko zadnjih stvari, sedaj pa vsi tekmujejo z žrtvovanjem imetja, z grošem vdove, z gosposkim darom, z zapisom krvi ter z vojaško službo. Ljudje so zopet dobili vero v poljsko moč. Na vprašanje republike moramo v tem zgodovinskem trenutku gledati z nezmljivo vero v božjo previdnost, z vero, katero nas uči Kristus z besedami: »Zakaj ste bojazljivi, maloverni?« V načrtih in računih božjih nobena stvar ne propade. Niti v usodi človeka niti v zgodovini narodov ne izginejo brez dobrih del in sadov božja služba, čednost, temeljita žrtev, pošteno delo in dobra volja. V novo preurejeni Poljski smo kljub človeškim znotam in grehom častili in hvallili Boga ter mu hočemo vedno zvesteje služiti. Vedno bolj javno in iskreno gradimo poljsko življenje na krščanskih načelih in božjem pravu. Na zunaj se ne poslužujemo načel nasilja in premoči, ne prežimo na neoborožene sosede, priznavamo geslo bratskega sodelovanja narodov, hočemo spreminjati okrog sebe obličje sveta ne z gromi navala, temveč z lučjo krščanske kulture. Iz tega moralnega temelja našega patriotizma (domovinske ljubezni) izvira značaj našega praktičnega dela. V obličju vojnih groženj ohranjamo mir, ravnotežje in dostojanstvo. Smo budni in pripravljeni na vse ter se zato ne vdajamo paniki (obči grozi), čenčam in izzivanjem. Podvojimo vestnost in vztrajnost v svojih poklicnih dolžnostih in poleg tega brez obotavljanja izpolnimo vsako službo, ki jo od nas zahteva država. Sodelovati hočemo z navdušenjem z državnimi voditelji v izpopolnjevanju priprav za vojno obrambo domovine in vere, za rešitev verske svobode in vesti; za svobodo duha in narodnega življenja dokončujemo oboroževanje vojske ter jo dvignimo v mogočna krila. Z vero, z domovinskim navdušenjem in s plemenito voljo bomo podpirali vznik domovinske ljubezni, da se razgori z nebotičnim plamenom, kakor naša molitev k Bogu,

kakor križ, rastoč iz src, kakor klic Poljske za mir narodov, kakor ognjen steber pred narodom, za tuje pa kot grb prijateljstva, a obenem, če bo potrebno, kot znamenje odločne pripravljenosti.

Proti slabemu čtivu: to je sedaj geslo, ki ga katoličani širijo po Zedinjenih državah Severne Amerike. Bojno je to geslo, in ker se katoličani proti nemoralnosti v listih in knjigah tudi v resnici borijo, so dosegli lepe uspehe. Kako veliko in dalekosežno zlo je nemoralni tisk v Zedinjenih državah, se vidi iz statistike, ki jo je objavil dr. Knoll, škof v Fort Wayne (v državi Indianapolis), kateri je predsednik osrednjega škofovskega odbora za pobijanje nemoralne književnosti. Po njegovem popisu je v Zedinjenih državah 421 nemoralnih časopisov, število njihovih bralcev pa se ceni na okroglo 60 milijonov. To je ogromna sila zla, ki strahovito kviri ljudi, zlasti mladino. Proti temu so začeli odločno borbo katoličani s svojimi škofi na čelu. Škofje so v svojih postnih pastirskih pismih opozorili vernike na nemoralne knjige in časopise, ki so večja nevarnost za ljudstvo in državo, kakor so kužne bo-

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva. In dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. 11. 1938.

lezni, ki ogrožajo samo telesno zdravje. Zoper kužne bolezni se predvsem bojujejo zdravniki, zoper moralno kugo grdih knjig in listov pa se morajo boriti vsi brez izjeme. Da bo ta borba smotrena in urejena, so ustanovljeni po posameznih škofijah posebni odbori za vodstvo tega boja. Organizirana borba zoper slabo čtivo bi bila potrebna tudi pri nas. Saj vidimo, da se tudi v našem narodu vedno bolj širijo nemoralni romani, grde povesti in listi takšne vsebine, ki izpodkopava vero v ljudstvo in ruši temelje poštenosti in značajnosti med mladino. Čim dalje bomo samo gledali, kako zlo raste, tem težje ga bomo potem zatrl z vsemi grozovitimi posledicami vred.

Zaključni obiski gospoda bana na Štajerskem

V našem zadnjem poročilu o službenih obiskih g. bana po važnejših obmejnih krajih smo že na kratko opisali, kako je sprejela predstavnik Slovenije Gornja Radgona.

G. ban v dr. Korošcevi rojstni župniji

Po ogledu velikih gradbenih del ob Muri pri Petanjcih je nadaljeval g. ban pot v Sv. Jurij ob ščavnici, ki je rojstni kraj našega voditelja g. dr. Antona Korošca. Korošceva najozlja domovina je presenetila g. bana z izredno prisrčnim sprejemom in pozdravom. Dobrodešlico so mu izrekli g. župan Anton Korošak, domači g. župnik in duhovni svetnik Franc Stuhec, g. šolski upravitelj, član fantovskega odseka ter članica dekliškega krožka. Pričakale so g. bana izredno močne čete slovenskih fantov, deklet, gasilci ter šolska mladina. G. ban se je toplo zahvalil za pozdrave ter sprejem in je 1. maja nadaljeval pot proti Ljutomeru.

V Ljutomeru

Predsprejem za Ljutomer je bil že v Križevcih, kamor je pohitel naproti g. banu okrajni načelnik g. dr. Farčnik v spremstvu člana banškega sveta g. Alojzija Stuhca ter častnega kanonika in križevskega g. župnika Weixla. Omenjeni so spremili g. bana v Ljutomer, ki je bil ves v zastavah in okrašen z mlaji. Poslopje okrajnega načelstva je bilo opleteno z zelenjem ter cvetjem. V pozdrav se je zbrala nad tisočglava ljudska množica s svojimi župani, duhovščina, zastopniki državnih uradov, šolska mladež, gasilske čete iz petih krajev z zastavami, veržeski strelci z zastavo, člani raznih fantovskih odsekov z zastavo, dekliški krožek v krojih ter narodne noše. G. bana je pozdravil v imenu Ljutomera domači župan g. Franc Slavič, pevski zbor mu je zapel in učenka ljudske šole mu je izro-

čila šopek nageljev. S šopki so počastile visokega gosta odrasla dekleta. Za nad vse svečani sprejem se je predstavnik najvišje državne oblasti v naši banovini zahvalil in poudaril, da so s pozdravom bana Ljutomerčani slovesno pokazali svojo zvestobo do Jugoslavije, kakor tudi vdanost do vladarja. Ljudske množice so trikrat vzkliknile kralju in Ljutomerska gošča je odigrala državno himno. G. ban je nato sprejel razna odposlanstva v poslopju okrajnega načelstva.

V Ormožu

Starodavni Ormož je pozdravil g. bana z zastavami in je oznanil njegov prihod z gromkim grmenjem topičev. G. ban se je ustavil pred občinsko hišo, kjer so bili zbrani predstavniki mesta in vsega okraja. Videti je bilo močne čete gasilcev, novo ustanovljeno društvo veteranov, okoliške župane z odborniki, fantovski odsek in dekliški krožek z zastavama ter razna zastopstva kulturnih in gospodarskih organizacij. G. bana je pozdravil najprej okrajni načelnik g. I. Vidic, v imenu Slovencev iz Medjimurja železniški uradnik iz Čakovca, kojega hčerka je poklonila g. banu lep šopek. Med deklamacijo je izročila g. banu slovenski šopek učenka ljudske šole. Zahvalil g. bana je sledil sprejem številnih deputacij v občinski hiši.

V Slovenski Bistrici

Tretji najnik je namenil g. ban obisku Slov. Bistrice in Konjicam. V Slov. Bistrici, ki je bila vsa v zastavah, se je pripeljal ob devetih dopoldne. Bistričani so se zbrali pri rotovžu in okrog slavoloka. Visokega gosta je pričakal g. okrajni načelnik Eiletz, banški svetnik Kac, domači župan dr. Schaubach z župani in odborniki iz okolice, duhovščina, zastopniki državnih uradov